

KVALITETSDEKLARATION

Användandet av maskiner och utrustning i jordbruket 2023

Ämnesområde

Jord- och skogsbruk, fiske

Statistikområde

Jordbrukets struktur

Referenstid

2023

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet	4
2.1 Tillförlitlighet totalt	4
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	5
2.2.4 Bortfall	6
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	6
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	6
3 Aktualitet och punktlighet	6
3.1 Framställningstid	6
3.2 Frekvens	6
3.3 Punktlighet	6
4 Tillgänglighet och tydlighet	6
4.1 Tillgång till statistiken	6
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	7
4.3 Presentation	7
4.4 Dokumentation	7
5 Jämförbarhet och sam anvä ndbarhet	7
5.1 Jämförbarhet över tid	7
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	7
5.3 Sam anvä ndbarhet i övrigt	7
5.4 Numerisk överensstämmelse	7
Allmänna uppgifter	7
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	7
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	7
C Bevarande och gallring	8
D Uppgiftsskyldighet	8
E EU-reglering och internationell rapportering	8
F Historik	8
G Kontaktuppgifter	9

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Syftet med statistiken är att beskriva användandet av maskiner och utrustning i jordbruket, tillgång till lagringsutrymme av jordbruksprodukter samt produktion av förnybar energi på jordbruksföretag. Statistiken tas fram för att uppfylla Sveriges åtaganden enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2018/1091.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistik om användandet av maskiner och utrustning, såväl maskiner vanligen associerade med jordbruk som nyare mer tekniska lösningar har länge eftersökts. Både nationellt och inom EU används statistiken till att bland annat följa teknikutvecklingen inom jordbrukssektorn. Statistiken används av såväl europeiska som svenska myndigheter och beslutsfattare, samt av branschorganisationer, forskare, studenter, media och allmänhet.

1.2 Statistikens innehåll

Denna statistik redovisar användandet av maskiner och utrustning i jordbruket år 2023 efter olika indelningar. Statistiken baseras på en enkätundersökning till jordbruksföretag.

De storheter som uppskattas är:

- Antal jordbruksföretag som använt maskiner, utrustning eller lagringsutrymme för jordbruksprodukter i jordbruksverksamheten,
- Antal traktorer som använts av jordbruksföretag,
- Storlek på lagringsutrymme av diverse jordbruksprodukter,
- Antal jordbruksföretag som producerat förnybar energi

1.2.1 Objekt och population

Med jordbruksföretag avses en inom jordbruk, skötsel av lantbruksdjur eller trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning. Med företagare avses den person som juridiskt och ekonomiskt svarar för verksamheten på jordbruksföretaget.

Den population som statistiken ska belysa utgörs av samtliga jordbruksföretag i landet som på räkningsdagen 1 juni 2023 uppfyllde något av följande kriterier:

- brukade mer än 2,0 hektar åkermark,
- brukade sammanlagt minst 5,0 hektar jordbruksmark,
- bedrev trädgårdsodling omfattande minst 2 500 kvadratmeter frilandsareal,
- bedrev trädgårdsodling omfattande minst 200 kvadratmeter växthusyta,
- innehade djurbesättning som omfattade minst 10 nötkreatur, eller minst 10 suggor eller 50 grisar, eller minst 20 får och lamm, eller minst 1 000 fjäderfä (inklusive kycklingar).

1.2.2 Variabler

De variabler som redovisas är:

- Antal och andel jordbruksföretag,
- Antal använda traktorer i jordbruksverksamheten,
- Storlek på tillgängligt lagringsutrymme för jordbruksprodukter

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken redovisas som andelar av samtliga jordbruksföretag, antal använda traktorer, genomsnittligt tillgängligt lagringsutrymme. Osäkerheten i skattningarna redovisas i form av medelfel.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Antal och andel jordbruksföretag redovisas efter följande indelningar:

- Produktionsområde
- Storleksgrupp åkermark
- Driftsinriktning
- Besättningsstorlek mjölkkor
- Djurhållning
- Växtodling

Antal använda traktorer redovisas efter följande indelningar:

- Produktionsområde
- Storleksgrupp åkermark
- Driftsinriktning
- Ägarskap

Storlek på tillgängligt lagringsutrymme för jordbruksprodukter redovisas efter följande indelningar:

- Produktionsområde
- Storleksgrupp åkermark
- Driftsinriktning
- Djurhållning
- Växtodling

1.2.5 Referenstider

Uppgifterna avser perioden november 2022 - oktober 2023.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

I denna statistik förekommer urvalsfel, täckningsfel, bortfallsfel, mätfel, bearbetningsfel och modellfel. Av dessa anses urvalsfel, bortfallsfel och mätfel ha störst påverkan på statistikens tillförlitlighet.

För alla värden har medelfel beräknats. I de fall att medelfelet överstiger 35 % av skattningen redovisas varken skattningen eller medelfelet på grund av för hög osäkerhet.

2.2 Osäkerhetskällor

I statistiken finns det urvalsfel, täckningsfel, bortfallsfel, mätfel, bearbetningsfel och modellfel. De främsta källorna till osäkerheten i skattningarna anses vara urvalsfel, bortfallsfel och mätfel.

Som mått på precisionen i skattningarna redovisas relativa medelfel uttryckt som procent. Medelfelen avspeglar främst urvalsfel, men inte mer systematiska fel som bortfallsfel och mätfel.

Med hjälp av medelfelen kan för de olika skattningarna beräknas ett konfidensintervall enligt följande exempel:

Det skattade antalet traktorer var 154 142 och tillhörande medelfel var 0,8 %. Detta ger konfidensintervallet $154\,142 \pm 1,96 \times 0,8 \% \times 154\,142$, eller 151 588–156 695. Med 95 % säkerhet innefattar detta intervall det sanna antalet använda traktorer.

Om medelfelet är över 35 % redovisas inte skattningen eller medfelet.

2.2.1 Urval

Statistiken om maskiner och utrustning i jordbruket bygger på en urvalsundersökning. Totalt ingick 47 722 jordbruksföretag i urvalsramen. Dessa stratifierades i 131 stratum baserat på region, arealer och antal djur. I 15 av stratumen gjordes det totalurval. Detta rörde sig om stratum med jordbruksföretag med mycket arealer eller många djur av olika djurslag. I övriga stratum gjordes ett slumpmässigt urval. Ur urvalsramen valdes till slut ut 10 000 jordbruksföretag för undersökningen.

2.2.2 Ramtäckning

Övertäckning förekommer inte, medan undertäckning förekommer om uppdateringen av jordbruksföretag i rampopulationen inte har blivit komplett. Rampopulationen utgörs av Jordbruksverkets Lantbruksregister (LBR). Ramen består av LBR 2022 kompletterat med information från framför allt Jordbruksverkets register över arealbaserade stöd 2023 (IAKS) och Centrala nötkreatursregistret (CDB). Andra källor som har använts för uppdatering av rampopulationen är till exempel resultat från mellanliggande statistiska undersökningar samt Jordbruksverkets register över produktionsplatser för djur och SCB:s företagsregister.

2.2.3 Mätning

Med hjälp av undersökningen samlas det inte uppgifter om antalet jordbruksföretag som under det senaste året använt maskiner och utrustning av olika slag i jordbruket. I enkätundersökningen görs kontroller dels av inlästa värden genom verifiering, dels i efterhand av avvikelser från förväntade värden.

I undersökningen förekommer det mätfel i de fall att uppgifterna i undersökningen inte motsvarar verkliga förhållanden.

Exempel på mätfel är bland annat minnesfel, att man glömmer bort att redovisa alla typer av maskiner eller utrustning som använts i jordbruket, och

2.2.4 Bortfall

Av de 10 000 som vi skickade ut undersökningen till har vi haft kontakt med ungefär 9 200.

Det bortfall som förekommer i undersökningen är partiellt bortfall, då uppgiftslämnaren inte besvarat alla frågor i undersökningen. Uppgifter som inte har kunnat lösas på logiskt sätt har imputerats med hjälp av information från jordbruksföretag som besvarat undersökningen fullständigt.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel kan förekomma men bedöms ha mycket liten inverkan på statistikens kvalitet. Bearbetningsfel kan påverka enskilda företags uppgifter, men bedöms förekomma i mycket begränsad utsträckning och enskilda fel bedöms vara relativt obetydliga.

2.2.6 Modellantaganden

Vid partiellt bortfall har värden imputerats baserat på liknande företags uppgifter. Vid imputering görs antagandena om att företag med exempelvis samma driftsinriktning, arealstorlek och djurbesättning har likartad verksamhet. Modellantagandena bedöms ha liten inverkan på statistikens tillförlitlighet.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Statistiken utgör slutliga skattningar av samtliga målstorheter. Någon preliminär statistik tas inte fram.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

18 månader. Undersökningen skickades ut i oktober 2023 och statistiken publicerades i juni 2025.

3.2 Frekvens

Ingen ny undersökning om användandet av maskiner och utrustning i jordbruket är för närvarande planerad.

3.3 Punktlighet

Statistiken är planerad att publiceras den 1 juli 2025. Rapporten är inte en del av Sveriges officiella statistik.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras i en statistikrapport.

Uppgifterna skickas också till EU:s statistikorganisation Eurostat som i sin tur publicerar dessa i sin databas.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

För tillgång till ytterligare statistik och specialbearbetningar av materialet görs förfrågningar till Jordbruksverkets statistikenhet (se kontaktuppgifter nedan).

4.3 Presentation

Statistiken presenteras i form av tabeller, figurer och kommenterande text.

4.4 Dokumentation

Denna kvalitetsdeklaration samt Statistikens framställning utgör dokumentation av undersökningen.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Vissa av frågeställningarna har ingått i tidigare strukturundersökningar. Produktion av förnybar energi undersöktes i Strukturundersökningen 2013, de flesta sätten att producera förnybar energi finns med båda undersökningsåren.

Användandet av traktorer och skördemaskiner undersöktes även i Strukturundersökningarna 2013 och 2005. Insamlingsmetoderna skiljer sig åt mellan åren och kan ha viss påverkan på skillnader i resultat.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan de olika redovisningsgrupperna är god.

5.3 Sam användbarhet i övrigt

Statistiken är jämförbar med den officiell statistiken som produceras av Jordbruksverket. Jämförbarheten torde även vara god med motsvarande statistik från övriga EU-länder.

5.4 Numerisk överensstämmelse

-

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken ingår inte i Sveriges officiella statistik (SOS).

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, det vill säga information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning (2016/679).

C Bevarande och gallring

Jordbruksverket är statistikansvarig myndighet och ansvarar för gallring och arkivering av material som används för produktion av statistik. Enligt 19 § Lagen om den officiella statistiken (2001:99) ska statistikansvarig myndighet gallra uppgifter som inte längre behövs för sitt ändamål.

Jordbruksverket bedömer att de enkätuppgifter som samlats in under den period som Jordbruksverket varit statistikansvarig myndighet ännu behövs för publicering av tidsserier och kvalitetskontroller i nuvarande publiceringar. Inga beslut om gallring har därför fattats.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99), förordningen om den officiella statistiken (SFS 2001:100) och Jordbruksverkets föreskrifter om statistisk undersökning avseende strukturen i jordbruket (SJVFS 2023:1).

E EU-reglering och internationell rapportering

Denna statistik baseras på en undersökning som regleras genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2018/1091 av den 18 juli 2018 om integrerad statistik över jordbruksföretag och om upphävande av förordningen (EG) nr 1166/2008 och (EU) nr 1337/2011.

EU-regleringarna styr undersökningens variabeldefinitioner samt tidsramen för genomförande. Regleringarna innebär också att stora delar av den statistik som publiceras i denna rapport även rapporteras till EU-kommissionen (EU:s statistikkontor; Eurostat).

F Historik

Sedan lång tid tillbaka genomförs årliga statistiska undersökningar i Sverige för att redovisa jordbrukets struktur i juni månad. Undersökningarnas omfattning varierar. Vissa år berörs samtliga jordbruksföretag av undersökningarna medan enbart ett urval av jordbruksföretag berörs andra år. Vissa av undersökningsåren undersöktes användandet av traktorer och skördemaskiner samt produktion av förnybar energi, men dessa har inte tidigare publicerats.

Uppgifterna som samlas in ställs årligen samman i Lantbruksregistret, LBR. Fram till och med år 1999 hämtades uppgifter från jordbruksföretagen in av SCB via pappersenkäter. Från och med år 2000 är Jordbruksverket ansvarig myndighet. I och med det har även administrativa register börjat användas för att hämta in vissa uppgifter. Jordbrukarna behöver på så sätt inte lämna samma uppgifter mer än en gång.

Statistiken avseende användandet av maskiner och utrustning i jordbruket år 2023 bygger på en kompletterande urvalsundersökning som en del av den mer utförliga Strukturundersökningen som genomfördes sommaren 2023.

Användandet av maskiner ingick även i strukturundersökningarna för 2005 och 2013. Då efterfrågades antalet använda maskiner för ett antal maskintyper.

G Kontaktuppgifter

Typ	Uppgift
Statistikansvarig myndighet	Jordbruksverket
Kontaktinformation	Jesper Fransson
E-post	statistik@jordbruksverket.se
Telefon	036-15 50 79